Πῆγε ἴσα στὴν ἀντικρυνὴ αὐλή, κ' ἔρριξε μὲ τρόπο τὴ ματιά του. Στὴν ἀρχὴ δὲ μπόρεσε νὰ ξεχωρίσει τίποτε. Ἔπειτα ὅμως, τὰ μάτια του συνήθισαν, κι' ἄρχισε νὰ βλέπει καθαρότερα. Εἶδε τὸ πρόβατο ἀκίνητο, δεμένο.

Ἡ καρδιά του χτυποῦσε δυνατά. Μεσ' στὴν ταραχή του, ξαφνικά, ἕνα μεγάλο σχέδιο γενήθηκε. Ἤξαιρε πώς, παντοῦ, σ' ὅλα τὰ σπίτια, ἀγωνιοῦσε ἀπόψε κάποιο θῦμα, κ' ἔκλαιγε μὲ τὴν ἴδια τὴ φωνή. Ἐκεῖνα, ὅμως, δὲν τὰ εἶχε δεῖ, δὲν εἶχε κἀν ἀκούσει τὴ φωνή τους. Αὐτὸ τοὐλάχιστον, αὐτὸ ποὺ τόχε δεῖ, αὐτὸ ποὺ τύχαινε τόσο κοντὰ στὸ χέρι του—σὰ νὰ τὸ θέλεν ἐπίτηδες ἡ μοῖρα ἔπρεπε, σώνει καὶ καλά, νὰ τὸ γλυτώσει!

Σκέφτηκε νὰ πηδήσει ἀπ' τὰ κάγκελα, νὰ λύσει σὰν κλέφτης τὸ σχοινί, ν' ἀνοίξει ἀπὸ μέσα τὴν αὐλόπορτα, νὰ τὸ φορτωθεῖ στὴν ἀγκαλιά του, νὰ τὸ φέρει μιὰ φορά, στὸ δρόμο, κ' ἔπειτα.... «Ἔπειτα :» Σταμάτησε.

Ποῦ νὰ τὸ πάει; Σὲ ποιὸ μέρος νὰ τὸ κρύψει;..

Ἕνα σωρὸ συγχεχυμένα ἐρωτήματα πολιόρκησαν ἀμέσως τὸ μυαλό του. Νὰ τὸ κρατήσει μεσ' στὸ σπίτι, δὲ μποροῦσε. Ἔπρεπε νὰ τὸ πάει μακρυά. Κι' ἂν τὸ πήγαινε στὸν κάμπο, τί θὰ τὄκανε;... Νὰ τὸ χαρίσει σ' ἕνα φιλικό του σπίτι, μὲ τὴν παράκληση νὰ μὴν τοῦ τὸ πειράξουν; Σπίτι τόσο φιλικὸ, δὲν εἶχε.

Νὰ τὸ φέρει στὸ βουνό, καὶ νὰ τ' ἀφήσει; Ἡ ἴδια μοῖρα τὸ περίμενε κ' ἐκεῖ: Ποιὸς ξαίρει σὲ ποιανοῦ τὰ χέρια θἄπεφτε, καὶ τί μαρτύρια ἀκόμα θὰ τραβοῦσε, ὥσπου νὰ τελειώσει πάλι ἔτσι.

Ἦταν πεπρωμένο νὰ σφαχτεῖ! Ἦταν ἐκεῖνο, τὸ σημαδεμένο, ποὺ δὲ μποροῦσε, νὰ γλυτώσει μεσ' στὸν κόσμο! Ὅλος ὁ κόσμος μποροῦσε νὰ γλυτώσει, ἐκεῖνο, ὅμως, δὲ μποροῦσε νὰ γλυτώσει...

Γύρισε τὰ μάτια του παντοῦ, κοίταξε τὰ σπίτια, τὰ παράθυρα, ζητώντας ἀπὸ κάπου μιὰ βοήθεια.

Ἔνιωθε πόσο γελοῖος ἦταν, πόσο οἱ ἄλλοι θὰ γελοῦσαν ἂν τὸν ἔβλεπαν, τὶ κοροϊδίες ποὺ θὰ τοῦ πατοῦσαν οἱ φίλοι του, ἡ γῆ, ὁ κόσμος ὅλος!

Ἐκεῖνος, ὅμως, ἀδιαφοροῦσε...

* * *

Ἑτοιμαζόταν ν' ἀνεβεῖ στὰ κάγκελα, εἶχε σχεδὸν ἀνεβασμένο τἕνα πόδι, ὅταν τοῦ φάνηκε τὸς ἄκουσε νὰ πλησιάζουν βήματα.

Κατέβασε τὸ πόδι του, καὶ κοίταξε.

Κάποιος ἐρχόταν ἀπὸ πέρα μεσ' στὴ νύχτα, κρατώντας ἕν' ἀρνὶ στὴν ἀγκαλιά του.

Πέρασε πολὺ κοντά του. Τοῦ φάνηκε σὰ νὰ τοῦ χαμογέλασε. Ἔπειτα ἔστριψε σὲ μιὰ γωνιά, πιὸ πέρα. Θὰ ἦταν κάποιος ἀργοπορημένος νοικοκύρης, κάποιος φτωχὸς ἐργάτικος, ποὺς ξαίρει, ποὺ πήγαινε τὸ ψώνιο του στὸ σπίτι. Τὸ δύστυχο τ' ἀρνάκι δὲ μιλοῦσε...

Τότε κατάλαβε τὴ ματαιοπονία του

Κατάλαβε πὼς ὅλ' ἡ πολιτεία ἦταν γεμάτη ὅλο τέτια θύματα, πὼς δὲν ὑπῆρχε σπίτι στὴν Ἀθήνα, ποὺ νὰ μὴν ἑτοιμαζόταν μιὰ θυσία..

Στύλωσε τὰ μάτια μ' ἀγανάκτηση, καὶ τότε, μακρυά, μεσ' στὸ σκοτάδι, τοῦ φάνηκε πὼς ἄκουσε, χιλιάδες ἀγωνίες — τὸ μυστικὸ κλάμα τῶν ἀρνιῶν, ποὺ καστρεοῦσαν, ὥρα μὲ τὴν ὥρα, τὸ φοβερὸ μαχαίρι στὸ λαιμό...

Κ' ἔφυγε μέσ' στὴ νύχτα σὰν τρελλός...

Ὅλη τὴ νύχτα γύριζε στοὺς δρόμους, κυνηγημένος ἀπ' τὸ μαῦρον ἐφιάλτη — κι' ὅταν πιὰ ξημέρωσε ὁλότελα, ἐνῶ χτυποῦσαν οἱ γιορτάσιμες καμπάνες, εἶδε τὸν ἥλιο νὰ προβάλλει στὸ βουνὸ—κι' αὐτὸς ὁ ἥλιος ἦταν τόσο κόκκινος, τόσο πλημμυρισμένος ἀπὸ αἷμα, πού, χωρὶς νὰ θέλει, ντροπιασμένος, σήκωσε τὸ χέρι του μὲ λύσσα, καὶ μὲ τὶς σφιγμένες του γροθιές, σκούπισε τὰ δάκρυα στὰ μάτια του...

ΝΑΠΟΛΕΩΝ ΛΑΠΑΘΙΩΤΗΣ

ΛΑΪΚΑ ΕΘΙΜΑ

ΤΑ «ΒΑΓΙΟΧΤΥΠΗΜΑΤΑ»

Στὰ Καρδάμυλα τῆς Λακωνίας, κατὰ τὴν Κυριακὴ τῶν Βαΐων, μετὰ τὸ τέλος τῆς λειτουργίας, ἡ γυναῖκες χτυποῦν ἡ μιὰ τὴν ἄλλη μὲ τὰ βάγια ποὺ τοὺς ἐμοίρασε ὁ παπᾶς. Πιστεύουν δὲ ὅτι ἂν μιὰ ἔγκυος χτυπηθῆ μὲ βάγια ἐκείνη τὴν ἡμέρα, θὰ γεννήση εὐκολώτερα.

Στὴ Χίο γίνεται κ' ἐκεῖ τὸ ἴδιο μονάχα μεταξὺ παιδιῶν, τὰ ὁποῖα μόλις βγοῦν ἀπὸ τὴν ἐκκλησία, ἀλληλοχαιρετῶνται μὲ «βαγιοχτυπήματα».

Τὰ χτυπήματα αὐτὰ σὲ μερικὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος δὲν περιορίζονται μόνο στὴν ἑορτὴ τῶν Βαΐων, ἀλλὰ ἐπεκτείνονται καὶ σὲ ἄλλες ἡμέρες.

Ἔτσι π. χ. στὴ Λέσβο κατὰ τὴν παραμονὴ τῆς Πρωτομαγιᾶς ἡ γυναῖκες χτυποῦν ἡ μιὰ τὴν ἄλλη στὶς πλάτες μὲ τσουκνίδες, γιὰ νὰ μακρύνουν τὰ μαλλιά τους, καθὼς λέγουν.

Σὲ μερικὰ δὲ μέρη τῆς Θράκης καὶ τῆς Μακεδονίας κατὰ τὴν Πρωτοχρονιὰ ἢ τὰ Θεοφάνεια, μετὰ τὸ τέλος τῆς λειτουργίας, οἱ κάτοικοι βγαίνουν στὸ δρόμο, κρατῶντας κλαδιὰ σουφιᾶς καὶ χτυποῦν ὅποιον βροῦν μπροστά τους εὐχόμενοι χρόνια πολλά.

ΑΠΟ ΤΑ ΠΕΡΑΣΜΕΝΑ

ΜΙΚΡΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

Ἡ ἀποδρασις τοῦ δουκὸς τῆς Λωρραίνης καὶ τῆς συζύγου του. Πρωταπριλιάτικο ψέμμα ἢ ἀλήθεια. Ἡ πέντε κόρες τοῦ ὁπλοδιδασκάλου τῆς Γενεύης. Ὁ ἄγγλος εὐπατρίδης κ' ἡ ἀγαπημένη του. Μία ἐρωτικὴ ἀπαγωγή. Πρὸς ἀναζήτησιν τῶν φυγάδων. Ὁ τρομερὸς ὅρκος. Ὁ τραγικὸς θάνατος τῶν δύο ἀδελφῶν κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Ὁ Δοὺξ τῆς Λωρραίνης Φραγκίσκος καὶ ἡ σύζυγός του, κάποτε ποὺ εἶχαν συλληφθῆ αἰχμάλωτοι ἀπὸ τὸ βασιλέα τῆς Γαλλίας καὶ ἐκρατοῦντο στὴ φυλακὴ τῆς πόλεως Νανσύ, ἀπεφάσισαν νὰ δραπετεύσουν. Τὸ πρωΐ, λοιπόν, τῆς 1ης Ἀπριλίου, μεταμφιεσμένοι σὲ χωρικοὺς καὶ φορτωμένοι μὲ δέματα ξύλα, ξέφυγαν ἀπὸ τὴν ἐπίβλεψι τῶν φρουρῶν τους καὶ, βγαίνοντας ἀπὸ τὴ φυλακή, προχώρησαν πρὸς τὶς πύλες τῆς πόλεως. Στὸ δρόμο κάποια γυναῖκα τοὺς ἀνεγνώρισε καὶ ἔτρεξε νὰ εἰδοποιήση τὴ φρουρὰ τῆς φυλακῆς. Ὁ σκοπὸς στρατιώτης ὅμως, ὅταν τὴν ἄκουσε, ἔσκασε στὰ γέλια καὶ φώναξε :

— Ἄφησέ τα αὐτά!... Σήμερα εἶνε πρωταπριλιά!...

— Πρωταπριλιά! Πρωταπριλιά!... φώναξαν καὶ οἱ ἄλλοι στρατιῶτες φανταζόμενοι ὅτι ἡ γρηὰ ἤθελε νὰ τοὺς παίξη κάποια πρωταπριλιάτικη φάρσα.

Κάποιος στρατιώτης, ὡστόσο, πῆγε καὶ εἰδοποίησε τὸ διευθυντὴ τῶν φυλακῶν. Μολονότι καὶ αὐτὸς ὑπέθεσε ὅτι ἐπρόκειτο περὶ πρωταπριλιάτικου ψέμματος, ὡστόσο, γιὰ τοὺς τύπους, διέταξε νὰ πᾶν νὰ κυττάξουν στὰ κελλιὰ τῶν φυλακισμένων...

Ὅταν ὅμως ἀπεκαλύφθη ἡ ἀλήθεια, ἦταν πειὰ ἀργά. Ὁ δοὺξ καὶ ἡ δούκισσα εἶχαν περάσει τὶς πύλες τῆς πόλεως...

* * *

Ἕνας γέρος ἀπὸ τὸ Ἀννόβερον, παλαιὸς ὁπλοδιδάσκαλος, ζοῦσε σὲ μιὰ ἐξοχικὴ ἔπαυλι, κοντὰ στὴ Βέρνη, μαζὺ μὲ τὶς πέντε κόρες του, ἀπὸ τὶς ὁποῖες ἡ μεγαλείτερη ἦταν τριάντα χρονῶν καὶ ἡ μικρότερη δεκάξη.

Ἡ πέντε αὐτὲς ἀδελφὲς ἦσαν πολὺ ἀγαπημένες, ὅλες τους δὲ ἐσέβοντο καὶ ὑπήκουαν τὴν μεγαλείτερη, τὴν ὁποίαν ἐθεωροῦσαν σὰν μητέρα τους.

Ἕνα ἀπόγευμα, ἡ πέντε ἀδελφὲς εἶχαν βγεῖ περίπατο σ' ἕνα ἐξοχικὸ δρόμο τῆς Βέρνης μὲ τ' ἀμάξι τους. Στὸ δρόμο συνάντησαν ἕναν γνωστό τους νεαρὸ Ἄγγλο εὐπατρίδη, ὁ ὁποῖος ἦταν τρελλὰ ἐρωτευμένος μὲ τὴν μικρότερη ἀπ' αὐτές. Ὁ Ἄγγλος εἶχε βγεῖ κι' αὐτὸς περίπατο μὲ τ' ἀμαξάκι του, συνοδευόταν δὲ ἀπὸ ἕνα φίλο του. Μετὰ τοὺς συνηθισμένους χαιρετισμοὺς, ὁ Ἄγγλος ἐπρότεινε στὶς νέες νὰ κάμοιν μιὰ ἀλλαγή, νὰ πάει δηλαδὴ στὸ δικό τους ἀμάξι ὁ φίλος του, καὶ τὴ θέση του στὸ δικό του νὰ καταλάβη ἡ μικρότερη ἀδελφή. Ἡ νέες, βρίσκοντας ἀθωοτάτη τὴν πρότασι αὐτή, δέχτηκαν. Κι' ἔτσι οἱ δύο ἐρωτευμένοι βρεθῆκαν μόνοι μέσα στὸ μικρὸ ἀμαξάκι.

Σὲ λίγο ὅμως, ἡ τέσσαρες ἀδελφὲς ἔχασαν ἀπὸ τὰ μάτια τους τὸ ἀμάξι μὲ τὴν ἀδελφή τους... Ἀφοῦ δὲ τὴν ἐπερίμεναν τοῦ κάκου ὅλη τὴ νύχτα, τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρωΐ ἡ μεγαλείτερη ἀπὸ τὶς ἀδελφὲς εἰδοποίησε τὴν ἀστυνομία ὅτι ἡ ἀδελφή της εἶχεν ἀταχθῆ... Ὕστερ' ἀπὸ μερικὲς μέρες, ἡ ἀστυνομία τῆς διεβίβασε τὴν πληροφορία πὼς τὸ ἐρωτικὸ ζευγάρι εἶχε καταφύγει στὴν γειτονικὴ πόλη Φρομπούρ. Ἡ μεγάλη ἀδελφὴ ἐκάλεσε τότε τὶς μικρότερες καὶ τοὺς ἀνήγγειλε ὅτι θὰ ἐπήγαινε μαζὺ μὲ μιὰ ἀπ' αὐτὲς νὰ βρῆ τὴν δραπέτιδα.

— Ἐὰν αὔριο τέτοια ὥρα, ἐπρόσθεσε, δὲν ἔχουμε γυρίσει, θὰ πῆ ὅτι ἡ οἰκογένειά μας ἔχασε τὴν τιμή της, ὁπότε δὲν ἀξίζει νὰ ζοῦμε καὶ πρέπει ὅλες μας νὰ πνιγοῦμε... Μοῦ ὁρκίζεσθε λοιπόν, ἐὰν δὲν ἔχω ἐπιστρέψει τὴν ὁρισμένη ὥρα, θὰ πᾶτε νὰ πέσετε στὸ ποτάμι;...

Ἡ νέες ὡρκιστῆκαν, κι' ἀμέσως ἡ πιὸ μεγαλείτερες ἀδελφὲς ξεκίνησαν γιὰ τὸ Φρομπούρ. Ἐκεῖ βρῆκαν πράγματι τὴν ἀδελφή τους, ἡ ὁποία ὅμως μὲ κανένα τρόπο δὲν δέχτηκε νὰ ἐπιστρέψη στὴν οἰκογένειά της. Ἡ δυὸ νέες ἀποφάσισαν τότε νὰ τηρήσοιν τὸν ὅρκο τους, καὶ προχώρησαν πρὸς τὴν ὄχθη τοῦ ποταμοῦ Σαρὸν γιὰ νὰ πέσοιν καὶ νὰ πνιγοῦν. Τὴν τελευταία ὅμως στιγμὴ ἡ μικρότερη ἀδελφὴ ἐδείλιασε.

— Σκότωσέ με καλύτερα, εἶπε στὴν ἀδελφή της, γιατὶ μοῦ εἶνε ἀδύνατο νὰ πέσω στὸ ποτάμι.

Ἡ μεγάλη ἀδελφὴ τότε ἔβγαλε ἕνα Ἰσπανικὸ μαχαῖρι καὶ ἑτοιμαζόταν νὰ δρμήση ἐναντίον τῆς ἀδελφῆς της. Μερικοὶ περιπατηταὶ ὅμως ποὺ εἶχαν παρακολουθήσει ἀπὸ μακρυὰ τὴ σκηνή, πρόφθασαν νὰ ἐπέμβοιν κι' ἔτσι τὶς ἔσωσαν ἀπὸ βέβαιο θάνατο.

Ἡ ἄλλες δυὸ ὅμως ἀδελφές, ποὺ εἶχαν μείνει στὸ σπίτι τους, δὲν ἐγλύτωσαν ἀπὸ τὸ θάνατο. Ὅταν πέρασε ἡ ὥρα, ποὺ τοὺς εἶχε ὁρίσει ἡ ἀδελφή τους, ἑτοίμασαν τὸ φαγητὸ τοῦ γέρου πατέρα τους, καὶ κατόπιν, ἀφοῦ ἐφόρεσαν τὶς καλύτερες τουαλέττες τους, ἐπῆγαν κι' ἔπεσαν στὸν ποταμό!...